

OPORTUNITATS EN INFRAESTRUCTURES I HABITATGE SOCIAL A AMÈRICA

31/05/2011

ACCÍO

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

ÍNDEX

- ✓ INTRODUCCIÓ
- ✓ ELS MERCATS D'AMÈRICA:
  - BRASIL
  - PERÚ
  - COLÒMBIA
  - ARGENTINA
  - XILE
  - MÈXIC
  - CANADÀ
  - ESTATS UNITS: Califòrnia
  - ESTATS UNITS: Florida
  - PANAMÀ
- ✓ ELS SERVEIS D'ACC10

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

INTRODUCCIÓ

Diego Guri

Director del Centre d'Internacionalització
Empresarial d'ACC10

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

BRASIL

Josep Mª Buades

Director del CPN d'ACC10 a Sao Paulo

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

BRASIL: El mercat

- Superfície: 8,5 Milions km² (Europa té 10,5 milions km²)
- Població: 191 milions d'habitants
- Esperança de vida : 72 anys
- 40% de la població té menys de 20 anys
- 6% de la població té més de 65 anys
- 82% dels brasilers viuen a centres urbans
- PIB per càpita (2010): US\$10.296
- Brasil és la 8a economia mundial en números absoluts
- No obstant, en renda per càpita ocupa el 70è lloc i en IDH el 73è lloc

BRASIL: Clima de negocis

Clima general d'eufòria i optimisme:

Població jove i creixement

Estabilitat política

Política macroeconòmica “sensata”

Elevat preu de les *commodities*

Ascensió social de les classes més humils

Baixa taxa d'atur (< 6%)

Ampliació de les línies de crèdit al consum

Creixent influència a l'escenari internacional

... i la “guinda”: Mundial de futbol i jocs olímpics

**BRASIL:
PAC****PAC**Programa de
Aceleração do
Crescimento

Programa d'Acceleració del Creixement (PAC)

OBJECTIU: Fer créixer l'economia un 5% anual

COM FER-HO: Incentivant els següents sectors:

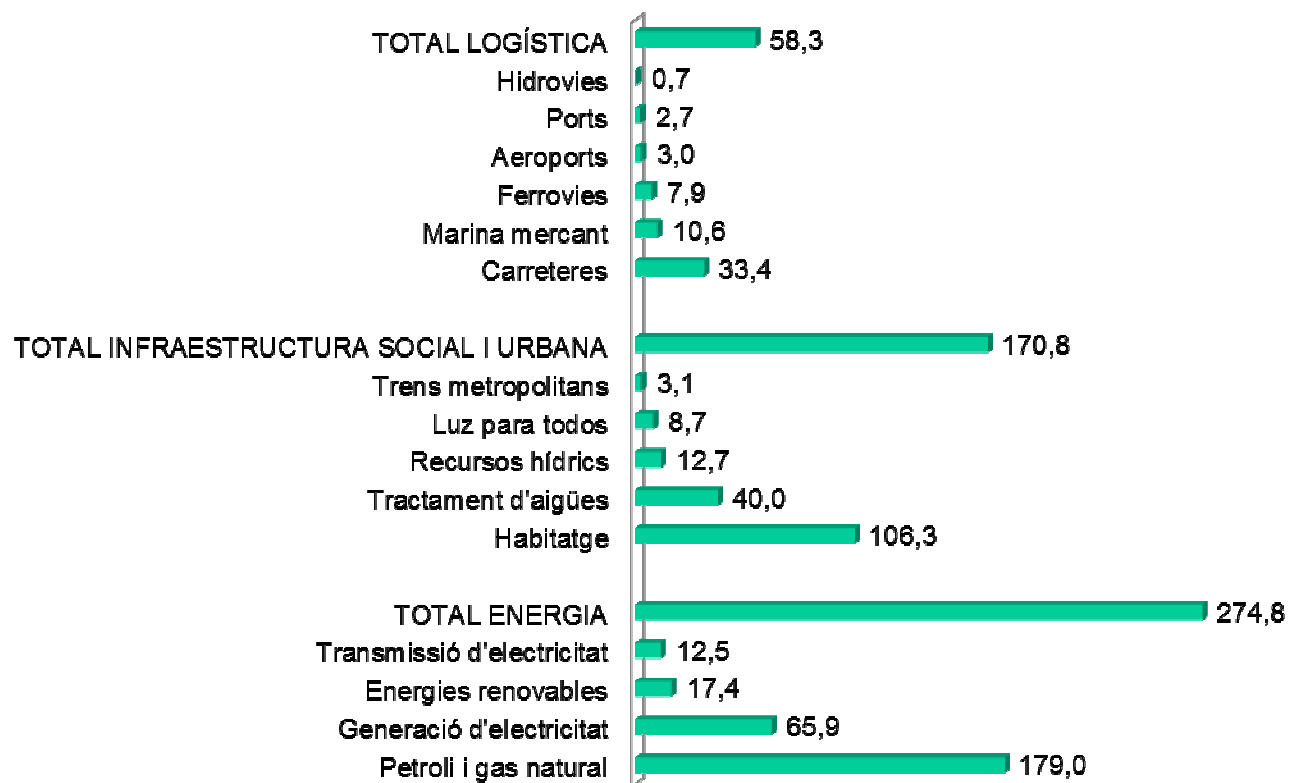
- a) Infraestructura
- b) Crèdit i finançament
- c) Regulació de l'àrea medioambiental
- d) Simplificació i reducció de la càrrega tributària
- e) Estratègia fiscal a llarg termini

La primera fase del PAC es va iniciar l'any 2007

El 2010 es va llançar la segona fase del PAC, amb el triple objectiu de generar llocs de treball, augmentar la renda disponible i dotar al país de les infraestructures que necessita

BRASIL: Destí de les inversions del PAC

Inversions del PAC (mil milions de R\$)

BRASIL: Minha casa, minha vida

El govern federal va llançar el programa *Minha Casa, Minha Vida*, el mes de maig de 2009 per incentivar la construcció d'un milió d'habitatges per a famílies de baixa renda (fins a R\$ 4.900 / mes, aprox. 2.100 euros) i donant prioritats a les de renda inferior a R\$ 1.395 (aprox. 620 euros).

Players dels programa:

- Els ajuntaments (mitjançant entrega de solars, obres d'infraestructura, beneficis fiscals i cofinanciació del projecte)
- Els constructors
- El govern central, que financia l'adquisició dels habitatges mitjançant crèdits atorgats per la Caixa Econômica Federal (CEF)

Minha Casa Minha Vida

BRASIL: Preus màxims dels habitatges

Per poder complir amb el programa *Minha casa, minha vida*, el preu dels habitatges no pot superar:

- ❑ **R\$ 170.000** (75.500 euros) a les regions metropolitanes de São Paulo i Rio de Janeiro
- ❑ **R\$ 150.000** (66.600 euros) a ciutats de més de 500.000 h o capitals d'estats
- ❑ **R\$ 80.000** (35.500 euros) a la resta de localitats

En el cas de família amb renda inferior a **R\$ 1.395**, el preu màxim previst és de **R\$ 52.000 (23.100 E)** per a São Paulo capital i de **R\$ 37.000 (16.450 E)** per a les regions més pobres

Dificultats:

- Trobar solars a bon preu com perquè el projecte tingui un retorn interessant per a la constructora, especialment a les grans ciutats
- Augment del cost dels materials de construcció per sobre de la inflació general
- Escassetesa de mà d'obra

Avantatge principal: garantia de 100% de venda de la promoció en plànols i finançament de l'obra, gràcies al suport de la CAF

BRASIL: Les dificultats

Malgrat les oportunitats del mercat, Brasil és un país amb un **clima poc *friendly* per als negocis**. Les principals dificultats que troben les empreses són:

- a) Excessiva **burocràcia**
- b) Lentitud i arbitrietat de **l'administració pública**
- c) **Sistema fiscal** complex i amb alta càrrega tributària (37% del PIB)
- d) **Serveis públics precaris**
- e) Elevat **tipus d'interès** (el tipus bàsic està en 11,75%)
- f) **Mà d'obra poc qualificada** i normativa laboral obsoleta
- g) **Proteccionisme** duaner i **restriccions** per a obtenir permissos laborals i de residència
- g) **Manca d'infraestructures**
- h) **Dèficit d'habitatge**

Oportunitats per a les empreses
catalanes

BRASIL: Previsions per als propers anys

L'escenari econòmic:

- Brasil continuarà creixent als propers anys amb taxes pròximes al 4%. Fins al final de la dècada pot estar entre les 5 majors economies del món

El govern de Dilma Rousseff:

- Primera dona president de la república
- Política pragmàtica, que li agrada governar per objectius
- Més interès per les qüestions relatives als drets humans
- Continuadora de la política macroeconòmica i dels programes assistencialistes

Amb tot, no s'esperen reformes substancials

que tornin Brasil un país més fàcil per fer negocis

Com fer negocis al Brasil

Per fer negocis al Brasil és pràcticament imprescindible tenir un **número d'identificació fiscal**. Això es pot aconseguir de diverses maneres:

- **Constituint una filial** des de zero
- **Adquirint una empresa** ja existent
- Arribant a un acord de “**joint venture**” amb un soci local

La possibilitat d'actuar al Brasil sense base permanent està restringida a casos molt especials i requereix autorització del president de la república.

LICITACIONS:

- Nacionals: cal que l'empresa porti anys al Brasil perquè sigui idònia per participar-hi.
- Internacionals: Si les convoca el Banc Mundial o el BID les empreses estrangeres poden competir en condicions d'igualtat.

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

PERÚ

Horacio Babini

Director del CPN d'ACC10 a Buenos Aires

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

PERÚ: El mercado

PERÚ: Infraestructura

En obra civil e infraestructuras hay una brecha de inversión estimada en el país de más de **37.000 millones de dólares**.

La mayor parte de recursos se están destinando a la construcción de redes viales, con una inversión estimada cercana a los **3.000 millones en 2010**, correspondientes, entre otros, a los proyectos de distintos tramos de la Autopista del Sol o de la Panamericana Sur.

También son relevantes los planes de mejora del **sistema portuario**, tanto marítimo como fluvial, con la adjudicación de los Terminales Portuarios de San Martín, Iquitos o Yurimaguas a medio plazo, así como el proyecto del Muelle Norte en el Terminal Portuario del Callao.

Se están adjudicando concesiones de lotes de **aeropuertos nacionales**, para su modernización y gestión, y se pretende construir un Aeropuerto Internacional en Cuzco

PERÚ: Agua y Saneamiento

En cuanto a agua y saneamiento, hay una gran carencia de infraestructura, y un gran potencial de crecimiento y desarrollo de este sector.

Un 30% de viviendas a nivel nacional no tiene acceso a agua potable, mientras que el 15% no tienen ningún tipo de acceso a instalaciones sanitarias y de saneamiento.

Estas cifras se acentúan a nivel rural, por lo que el **Programa Agua Para Todos**, a través del que se canaliza toda la inversión del sector, ha desarrollado ya proyectos en los últimos cuatro años por un valor de más de 4.000 millones nuevos soles .

La brecha estimada en el sector alcanza los 6.000 millones de dólares.

**PERÚ :
Salud y Energía**

En salud, la brecha existente se estima en los **8.000 millones de dólares**, y tras más de 20 años sin inversiones en el sector, se está impulsando la construcción y modernización de hospitales en todo el país a través, principalmente, del Ministerio de Salud por un lado, y de EsSalud

En el sector de energía, alrededor del 26% de las viviendas en Perú carecen de acceso a la energía eléctrica, por lo que se están desarrollando programas como el Programa Luz Para Todos, o la subasta pública de energías renovables con el fin de cerrar la brecha de inversión en el sector, que supera los **8.000 millones de dólares** entre generación, transmisión y cobertura eléctrica.

PERÚ: Inversión Extranjera

- Cobra Perú
- Grupo San José
- Dragados y Constructores S.A.
- Constructores Interamericanos, COINSA, empresa del Grupo Fierro
- Novex
- ACSA Sorigué

**PERÚ:
Pro & Contras****PRO**

- ✓ Gran Oportunidad:
- ✓ Necesidad de infraestructura y Fondos para Financiar Obras

CONTRA

- ✓ Incertidumbre Electoral

PERÚ:
Direcciones de Interés

Ministerio de Economía y Finanzas

www.mef.gob.pe

Ministerio de Comercio Exterior y Turismo

www.mincetur.gob.pe

Ministerio de Energía y Minas

www.minem.gob.pe

Superintendencia Nacional de Administración Tributaria (SUNAT)

www.sunat.gob.pe

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

COLÒMBIA

Horacio Babini

Director del CPN d'ACC10 a Buenos Aires

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

COLOMBIA

COLOMBIA

**COLOMBIA :
Infraestructura****546 Millones de Dólares en 10 años**

- ✓ Ancón Sur - Tres Puertas: Este corredor, entre la capital antioqueña y el sur del departamento, tendrá 380 kilómetros.
- ✓ Bello - Puerto Berrío: Se estima que ISA operará 180 kilómetros en este corredor, que tendrá salida hacia el oriente del país.
- ✓ Túnel de Occidente - El Tigre: Al terminar las obras, comprenderá 401 kilómetros y conectará a Medellín con el Urabá.
- ✓ Hatillo - Caucasia: Para conectar a Medellín con el norte del país, este corredor constará de 284 kilómetros aproximadamente.
- ✓ Puerto Carreño, la Marginal de la Selva y carreteras que conecten a Colombia con las fronteras de Venezuela y Ecuador.

COLOMBIA: Infraestructura (II): Projectes

- Doble calzada Cali - Popayán,
- Transversal del oriente en el Pacífico y la del Occidente en los Llanos,
- Vía alterna entre el centro del país y Buenaventura sin pasar por Bogotá,
- Autopistas de la Montaña
- Vía Bucaramanga - Cúcuta
- Obra que conecta a Cúcuta con la Ruta del Sol,
- Dobles calzadas Girardot - Neiva y Mocoa - San Miguel.
- Vía Puerto López - Puerto Gaitán
- ....

**COLOMBIA:
Salud**

- La caja de compensación Comfandi proyecta la construcción de una nueva clínica en Cali. En el complejo invertirá 120.000 millones de pesos.
- La construcción de una central de urgencias con una inversión de 7.000 millones de pesos. En Guacarí construirá otra IPS y ampliará servicios en Buga y Yumbo.
- La firma Saludcoop proyecta la construcción de una gran clínica en Cali y ampliar sus instalaciones en Barranquilla. Para el primer proyecto la clínica deberá tener más de 120 camas.
- También en el Valle la ESE Antonio Nariño, invertirá en el reforzamiento estructural de la clínica. Se necesitan 29.000 millones de pesos. El Ministerio de Protección ya apropió una partida de 5.000 millones y la clínica aportará otros 1.200 millones con los que se ejecutará la primera fase de esos trabajos.

COLOMBIA: Inversión Extranjera

AGBAR
FERROVIAL
ACCIONA
ASSIGNIA
BM3
ABERTIS
DRAGADOS
EPYPSA
ELSAMEX
METROMED
INTEINCO
OHL
SACYR

**COLOMBIA:
Pro & Contras****PRO**

- ✓ Mercado en fuerte expansión, Grandes Obras por 10 años
- ✓ Financiación Internacional Disponible para Reconstrucción

CONTRA

???

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

COLOMBIA:
Direcciones útiles

www.invertirencolombia.com

www.mintransporte.gov.co

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

ARGENTINA

Horacio Babini

Director del CPN d'ACC10 a Buenos Aires

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

ARGENTINA: El Plan Argentino de Obra Pública

El 60% de los fondos del programa se destinará a obras de infraestructura vial y de mejoramiento del hábitat social,

El 40% restante, a proyectos para mejorar y ampliar los sectores de energía eléctrica, gas natural y el transporte público de pasajeros.

En primer término, se impulsarían la ejecución de proyectos estructurales que tengan impacto económico y ambiental. Es el caso de obras como las que se realizan en Paraná de las Palmas y de saneamiento en Berazategui.

El segundo tramo de obras corresponde a las que el Ministerio de Planificación Federal llama obras "programáticas", como son la construcción de escuelas, viviendas y caminos de acceso en áreas urbanas o bien productivas.

**ARGENTINA :
Saneamiento**

El plan estratégico de aguas y cloacas de la provincia de Buenos Aires, un proyecto que está en marcha desde 2007 y que prevé inversiones por 13.900 millones de dólares hasta 2040.

En los primeros diez años está previsto el desembolso de **4.690 millones de dólares** para proyectos que incluyen plantas potabilizadoras y de tratamiento, además de numerosas obras de saneamiento.

ARGENTINA: Plan Infraestructura Ciencia y Tecnología

El Gobierno Argentino presentó el Plan Federal de Infraestructura para la Ciencia y Tecnología, que prevé invertir **143 millones de dólares** en la construcción o remodelación de edificios dedicados a la investigación científica a lo largo de todo el país.

El Plan prevé:

- 50 obras para la construcción o regeneración de 20 centros de investigación ubicados en 13 de las provincias argentinas.
- Se estima que su ejecución se desarrollará en cuatro años y que incrementará en más de 135.000 metros cuadrados la estructura disponible en el país para tareas de investigación.
- El programa contempla, entre otros, la construcción en Buenos Aires un polo farmacéutico, o el establecimiento de infraestructuras destinadas a dar conectividad y mejorar las condiciones de comunicación entre los centros de Bahía Blanca, Mendoza y Rosario.

**ARGENTINA:
Inversión Extranjera**

COMSA
ABERTIS
GRUPO DRAGADO
GRUPO COBRA
GAMESA

**ARGENTINA:
Pro & Contras****PRO**

- ✓ Oportunidades para Oferta de Servicios Diferenciados

CONTRA

- ✓ Elevada Inflación, (25%),
- ✓ Inversión a corto plazo

ARGENTINA:
Cómo entrar

- ✓ Entrar como proveedor de empresa que ganó la licitación (ej. Comsa, Dragados, Abertis etc.)
- ✓ Crear una UTE filial con socio local para cada Proyecto / Licitación
- ✓ Comprar participación en una empresa local

XILE

Mireia López Leonar

Consultora per als Mercats d'Amèrica del
Sud

CHILE: Introducció

- PIB: 5,8% / US\$ 203.925 millones
- Chile ha -firmado 20 acuerdos con 58 países entre los que se cuentan tratados de libre comercio
- Oportunidad regional Chile (40% PIB y población en RM)
- Transparencia & seguridad jurídica, no discriminación al inversor extranjero.
- Exportaciones (31,5%) / Importaciones (43,2%) / Edificación - Nº Obra nueva (70,8%)
- Entre 1974 – 2009, el 26% IED con origen USA, seguida por IED Española (19,3%), Canadá (17,4%), GB (8,7%).
- Más de 70 empresas catalanas presentes (Copca - ACC10 desde 1991)

CHILE: Construcción

Construcción 8% PIB de Chile

Inversión estimada para 2011 → 2.000 millones € en vivienda y 2.300 millones € en infraestructura (obra civil)

Sector Inmobiliario:

No habitacional → Dinámico: oficinas - sector turismo - sector comercio.

Habitacional → 23.620 unidades vendidas. 69% departamentos, 31% casas.

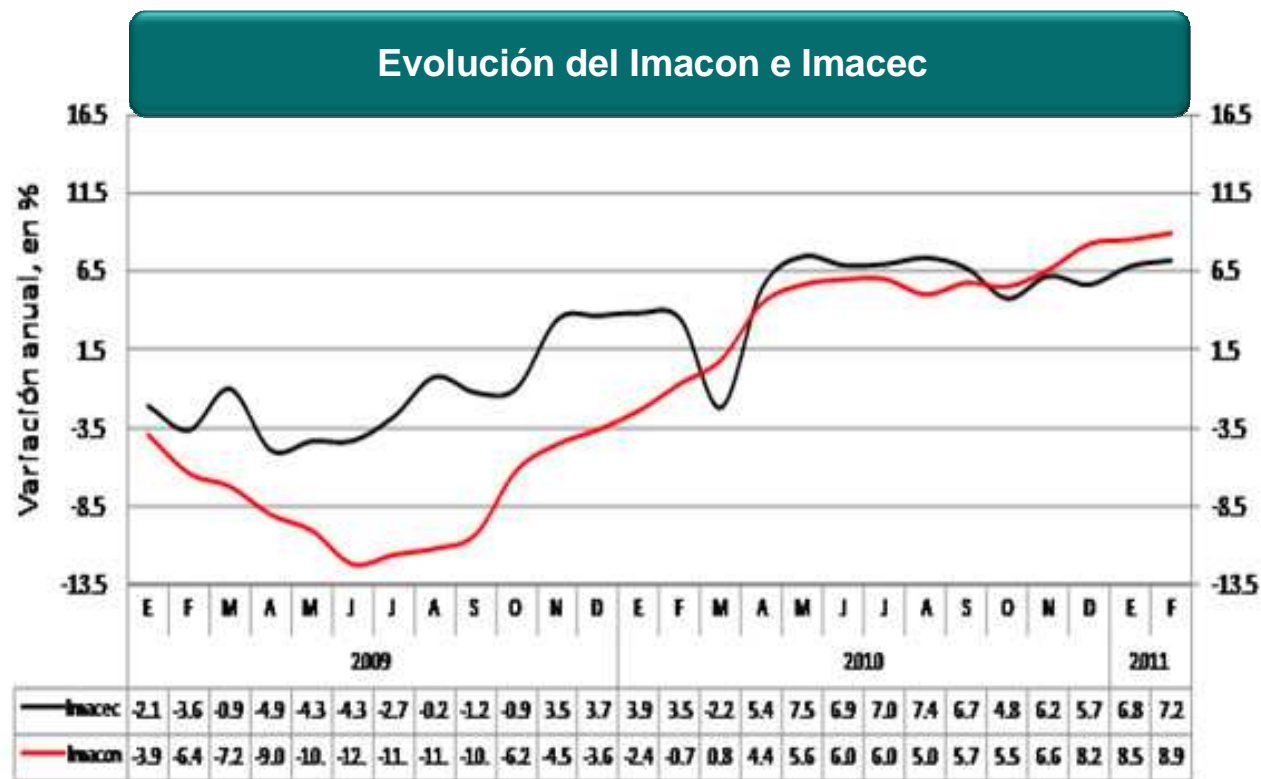
75% viviendas en Santiago.

25% del stock disponible de viviendas principalmente en: Coquimbo, Valparaíso y Concepción.

CHILE: Construcción (II)

- Indicador Mensual de Actividad en la Construcción, IMACON
- Indicador Mensual de Actividad Económica, IMACEC

Fuente: CCHC

CHILE: Vivienda Social

Déficit Habitacional

Efecto del terremoto de febrero 2010 → Retroceso 5 años

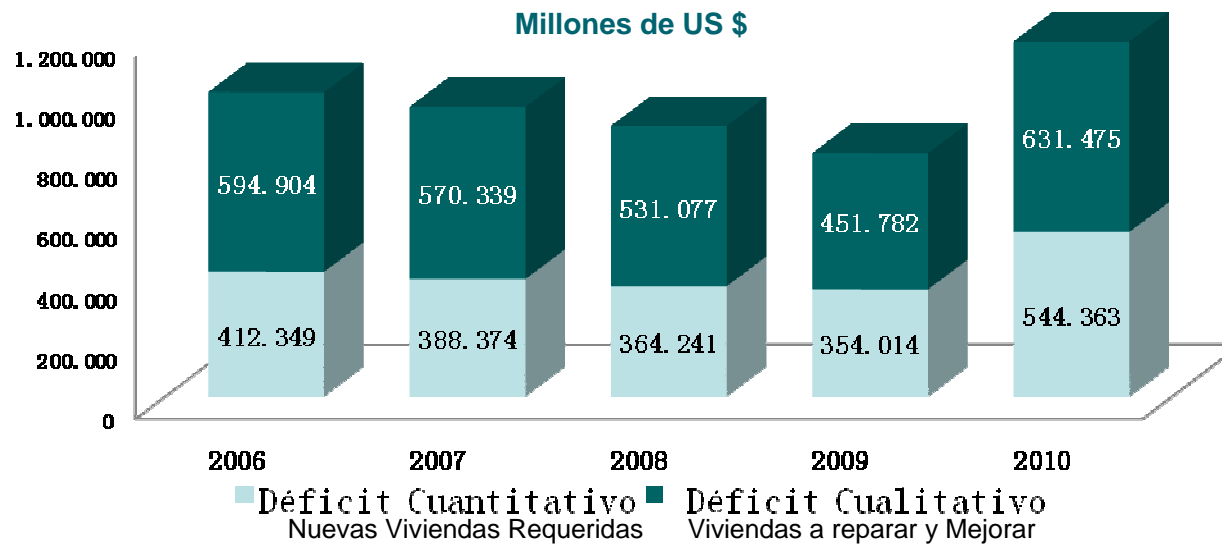
Nuevas tendencias en vivienda social

Sacrificar tamaño por calidad

Ampliables

Evolución del Déficit del Vivienda

Millones de US \$

Fuente: MINVU

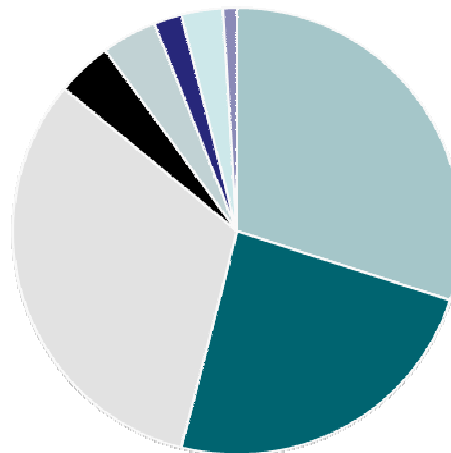
CHILE: Concesiones

Sistema de concesiones de obras públicas: 20 años de experiencia.

Desde su creación ha tenido inversiones sobre US \$ 11,5 mil millones

Inversiones en:

- Autopistas Urbanas (30%)
- Rutas Transversales (24%)
- Ruta 5 (32%)
- Aeropuertos (4%)
- Carceles (4%)
- Transantiago (2%)
- Edificación Pública (3%)
- Embalse (1%)

Fuente: MOP

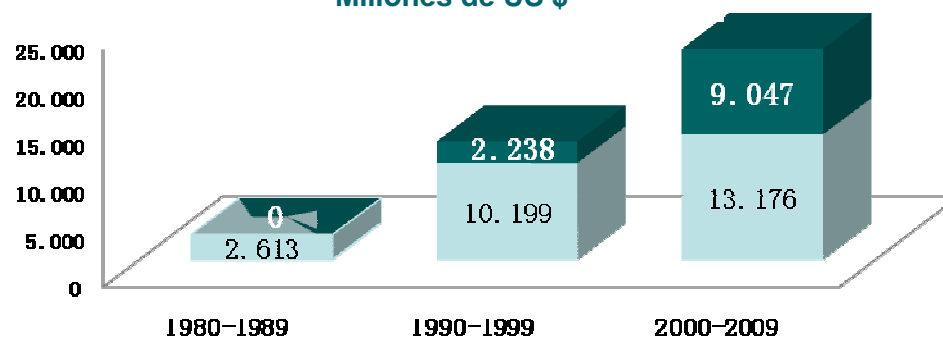
CHILE: Concesiones

Inversión para concesiones 2010-2014 → US 8 mil millones

Mayor impulso de la historia

Inversión en Obras Públicas

Millones de US \$

■ MOP ■ Concesiones

Fuente: MOP

Iniciativa Privada: Empresas pueden proponer al Estados ideas o proyectos que pueden ser desarrollado mediante concesiones

CHILE: Vialidad

Vialidad Urbana

Taza motorización: aumentó 50% en diez años / 180 vehículos por 1.000 Habitantes

En Santiago:

Superficie urbanizada → 64.140 ha. / Habitantes → 5,5 millones

Sector público: capacidad de gestión al límite

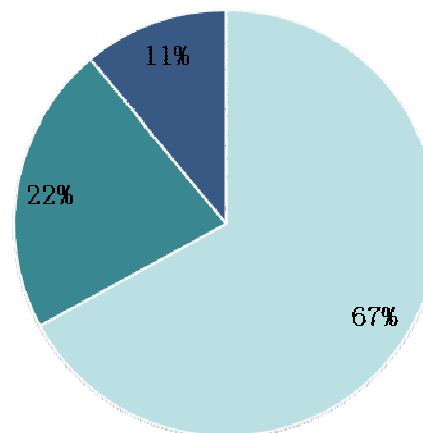
Ej: Autopistas urbanas

Vialidad Interurbana

Necesidad de Pavimentación

- Ripio y Tierra (67%)
- Pavimentado (22%)
- Soluciones Básicas (11%)

Fuente: MOP

CHILE: Infraestructura Hospitalaria

Envejecimiento de la población.

Infraestructura de hospitales públicos → obsoletos.

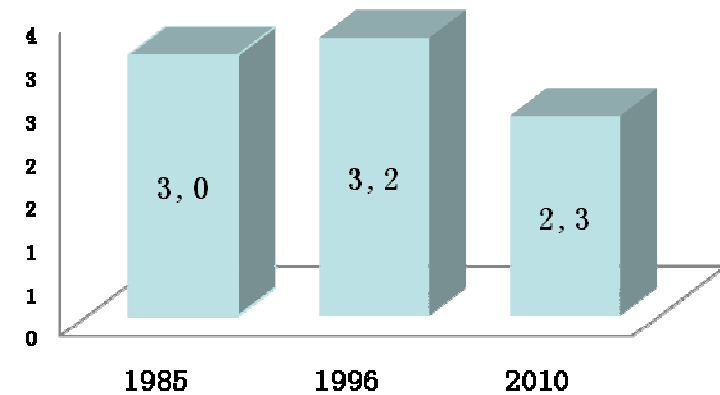
70% de la población es usuaria.

Nueva oportunidad → concesiones desde 2008

Sistema deficiente

2,3 camas por cada 1.000 habitantes
Estándares internacionales recomiendan
4 camas por cada mil habitantes

Evolución Camas por 1.000 Habitantes

Fuente: CCHC

Ejemplo empresa española:

San José –Tecnocontrol

Hospitales de La Florida y Maipú → Inversión: US \$240 millones.

CHILE: Infraestructura Penitenciaria

- Proceso de licitación comenzó en 2001
- Es necesario incorporar 16 mil nuevas plazas al sistema carcelario
- 48% hacinamiento penitenciario + redistribuciones por derrumbe de cárceles como consecuencia del terremoto

Proyectos 2010 – 2014

Seis nuevas unidades penitenciarias.

Inversión → US \$330 millones

Reconstrucción → US \$ 80 millones

Población Penal vs. Capacidad de los Recintos Penitenciarios

	2005	2006	2007	2008
Población que pernocta	37.646	41.454	46.942	52.220
Capacidad diseño recintos	27.995	26.460	32.326	35.373
Déficit	9.651	14.994	14.616	16.847

Fuente: Gendarmería de Chile

CHILE: Empresas Catalanas

- **CICSA → Ingeniería en Construcción**
  - CICSA es una de las principales empresas de ingeniería civil en Cataluña
- **COMSA EMTE → Constructora**
  - En Chile desde 1994, actor destacado en construcción ferroviaria y con proyectos emblemáticos como la construcción del Museo de la Memoria en Santiago de Chile o la concesión vial entre Melipilla y el Camino de la Fruta.
- **COPCISA → Constructora**
  - 1 año y medio en Chile, país en el que inició su actividad internacional.
Objetivo: participar en el desarrollo de las infraestructuras del país. Chile dispone de una industria concesional consolidada.

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

MÈXIC

Gabriela Gándara

Directora del CPN d'ACC10 a Mèxic DF

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

MÉXICO: El mercado

- México cuenta con una población de 112 millones de habitantes con una renta media por cápita de 13.800 US\$ (PPA).
- México es hoy la **14ª economía mundial**, posición que consolida gracias al crecimiento del 5% del PIB en 2010. El sector servicios gana peso en la composición del PIB (60,4%) frente al sector secundario industrial (35% del PIB).
- La inflación en 2010 fue del 4,4%, la tasa de desempleo se sitúa entre el 5-6% y la balanza comercial presentó un ligero déficit aunque el nivel de sus exportaciones es de las mas altas a nivel mundial.
- México cuenta con una situación geográfica envidiable, con una amplia red de acuerdos comerciales y estabilidad económica y política.

MÉXICO: Contexto. Infraestructuras México

- México presenta aún hoy día, carencias muy importantes en infraestructuras, y se sitúa en la 67ª posición mundial en competitividad de sus infraestructuras (*Informe Banco Mundial*)
- En 2007 el Gobierno presentó el más ambicioso plan de transformación de México en décadas, el Plan Nacional de Infraestructuras 2007-2012, con una inversión total de 210.000 millones de euros.

El Plan incide especialmente en 3 rubros: **Comunicación y transporte, Agua y Energía.**

Pretende consolidar a México como plataforma logística altamente competitiva, acelerando el crecimiento económico y la generación de empleos.

Muchas de las obras presupuestadas aún no se han ejecutado, por lo que la vigencia real del Plan se extenderá más allá del 2012.

PROGRAMA NACIONAL DE
INFRAESTRUCTURA

www.presidencia.gob.mx

MÉXICO: Infraestructuras *Comunicación y transportes*

- En cuanto a comunicación y transportes:
  - Construcción y modernización de 17,600km de carreteras.
  - Desarrollo de trenes suburbanos en áreas metropolitanas y construcción de 1,400 km de ferrocarril.
  - Construcción de 5 nuevos puertos y ampliación de otros 22 en toda la república.
  - 10 nuevos corredores multimodales, especialmente ligados a importantes puertos.
  - Construcción de 3 nuevos aeropuertos y mejora de otros 31 (aumento 50% capacidad de carga)
- *Casos de éxito: La empresa española OHL participa activamente en la construcción del denominado segundo piso en Ciudad de México. INECO-TIFSA, ha gestionado proyectos integrales de construcción de líneas de Cercanías en México. La presencia de grandes grupos empresariales españoles es muy habitual en los concursos públicos, especialmente en la construcción de grandes obras de infraestructura civil.*

MÉXICO: Infraestructuras Energía y Agua

- En cuanto a energía y agua, se prevé:
  - Incremento de la capacidad de generación energética de 9,000 a 14,000 megawatts, el 25% a través de fuentes de energía renovable.
  - Mejora y ampliación de la infraestructura eléctrica (CFE).
  - 800km nuevos de gasoductos y mejora de la capacidad de producción de gasolina para mantener una relación de Importación/ventas no superior al 40%.
  - Construcción plantas de tratamiento de agua en el Valle de México y Guadalajara, con el objetivo de alcanzar el 60% de agua colectada.
  - Incremento capacidad agua potable y aumento de la superficie agrícola de riego.
- *Casos de éxito: ACCIONA finalizó en 2009 la construcción en México del mayor parque eólico de América Latina (250 MW, 167 aerogeneradores). Por otro lado, FCC construye desde 2010 una presa sobre el Río Verde en el Estado de Jalisco.*

MÉXICO: Vivienda Social México *Contexto y Oportunidades*

- El Programa Nacional de Vivienda 2007-2012 supone un ambicioso plan para facilitar el acceso de todo mexicano a una vivienda digna:
  - El INFONAVIT gestiona los créditos para la obtención de vivienda social en México.
  - Otorgó aproximadamente 500.000 créditos en 2010.
  - Construcción de grandes áreas de vivienda social en las afueras de las ciudades.
- Los llamados Créditos Verdes de Infonavit, requieren que para financiar la adquisición o remodelación de una vivienda, esta deba cumplir con una serie de requisitos en términos de:
  - Aislamiento térmico y eco tecnologías que permitan ahorro de agua, gas y electricidad.
  - Materiales respetuosos con el Medio Ambiente.
- *Oportunidades y casos de éxito: Aunque no existen empresas españolas o catalanas que actualmente se encarguen de la construcción de viviendas de protección social, los requisitos de una vivienda para ser objeto de un crédito Infonavit son cada día más estrictos, lo que abre la posibilidad a empresas con capacidad de adaptarse a esas normativas.*

MÉXICO: Infraestructura / Vivienda Social *Recomendaciones de entrada*

- Una de las claves del “Plan Nacional de Infraestructuras” es la entrada del capital privado e internacional en el desarrollo de nuevas infraestructuras:
  - El procedimiento habitual es el de licitaciones.
  - Se ha mejorado sustancialmente la transparencia de los procesos de adjudicación (visitar www.compranet.gob.mx).
  - Aún no desaparecen absolutamente las adjudicaciones directas o licitaciones restringidas.
- Importante entrar al mercado mexicano de la mano de un partner local de confianza o de una empresa española con presencia estable en el país.
- Oportunidades de negocio en todos los ámbitos:
  - Diseño, financiación y construcción de los proyectos.
  - Ingenierías o estudios de arquitectura que puedan prestar apoyo a constructoras. (subcontratación por proyecto)
  - Consultoría especializada.

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

CANADÀ

Geneviève Abbott

Directora del CPN d'ACC10 a Mont-real

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

CANADÀ: El mercado

CANADÁ: Sector de la construcció

- El sector de la ingeniería y construcción valía 111,8 mil millones \$CAD en el 2009, o sea 11,7% de las Américas.
- Representa 12% del PIB, teniendo en cuenta las repercusiones en otros sectores.
- 36% de los trabajadores de la construcción trabajan en Ontario, seguido por Quebec (20%), Alberta (15%), y British Columbia (14%).
- PIB de 72,1 mil millones \$CAD en 2010.
- Más de un millón de empleos en el sector de la construcción.

CANADÁ: Previsiones

- Del 2010 al 2015, el sector de la infraestructura en Canadá aumentará 2,5 veces más rápidamente que en los últimos 5 años;
- A partir del 2020, Canadá será el quinto mercado de construcción en el mundo, especialmente en el sector de infraestructuras;
- Los proyectos responsables de este aumento tan importante son:
  - los proyectos de arenas bituminosas de Alberta (17,6 mil millones \$CAD los próximos 3 años);
  - los grandes proyectos hidro-eléctricos en Ontario y Quebec (más de 10 mil millones \$CAD); así como
  - aumentos en las necesidades de transporte urbano; y
  - los proyectos relacionados a los juegos Panamericanos en Toronto en el 2015 (2,4 mil millones \$CAD).

CANADÁ: Sector - Oportunidades

- Experiencia técnica de empresas catalanas/españolas;
- Inversión en proyectos de transporte público en las principales ciudades de Canadá:
  - Tren ligero en Toronto y Ottawa
  - Extensión del metro en Toronto
  - Tren entre el centro de Montreal y el aeropuerto
  - Rehabilitación y construcción de varias autopistas y puentes:
    - Turcot *highway interchange* en Montreal
  - Pont Champlain en Montreal (sólo le queda 10 años máximo de viabilidad - se tiene que construir un nuevo puente)
  - El PLAN NORD, unas inversiones de 80 mil millones \$CAD sobre 25 años para desarrollar el norte de Quebec, una zona 2 veces más grande que Francia.

**CANADÁ:
Economía**

- Sistema financiero más sano del mundo según el Foro Económico Mundial
- Octava economía del mundo
- PIB per capita 2010 (estimado): 39.600\$US
- Tasa de inflación (Marzo 2010 - Marzo 2011): 3,3%
- Tasa de desempleo (Abril 2011): 7,6%

CANADÁ: Obstáculos - Como entrar en el mercado

- www.merx.com para ver todas las licitaciones en Canadá
- Inglés en Canadá y francés en Quebec
- Canadá NO es proteccionista – experiencia internacional cuenta
- Cada provincia es independiente y bastante autónoma con lo cual no es el mercado canadiense, sino el mercado de Quebec, Ontario, Alberta, etc.

CANADÁ: Como entrar en el mercado canadiense

- **Como entrar**
  - Crear una filial canadiense que participará en el consorcio con socio local (JV) para cada proyecto/licitación
  - Entrar como suministrador de empresa que ganó la licitación (ej. Acciona, Dragados, etc.)
  - Comprar una empresa local

- **Empresas españolas presente en Canadá**
  - Acciona, APPlus, ACS, Dragados, Cintra/Ferrovial, Enerfin, Gamesa Eólica, Interquisa, Inveravante, OHL, Petresa, Renovalia, Repsol-YPF, Sacresa

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

ESTATS UNITS : CALIFÒRNIA

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

CALIFÒRNIA: El mercat

Califòrnia 38 millions d'habitants [2010]

- Los Angeles-SoCal Area 18 millions d'habitants
- San Francisco-Bay Area 8 millions d'habitants
- San Diego Area 4 millions d'habitants aprox
- Sacramento-Capitol Area 2 millions d'habitants apro.

Economia

- 1.911 mil millions de PIB nominal (1'5 vegades la d'Espanya) [est. 2010]
- Califòrnia representa la 8ª economia mundial
- PIB per càpita \$48.800 (1'6 vegades la d'Espanya) [est. 2010]
- Creixament anual del PIB 1'3% [est. 2010]
- Atur 12'5% [est. 2010]
- Variació anual de l'Atur -2'4% [est. 2010]

CALIFÒRNIA: El mercat

CALIFORNIA REPUBLIC

California Republic

- 423.970 Km²
- Califòrnia representa el 84% d'Espanya (superfície)
- 58 Comtats
- República Presidencialista Federada (als EUA)
- Governador (Jerry Brown) i Vice-Governador (Gavin Newsom)
- Sistema Bi-cameral (Senat i Assemblea Parlamentària)
- Democràcia Constitucional Participativa de Representació Directa (Constitució de 1879)
- Particularitats: Sistema de *Lobby*, cultura empresarial activa

Copyright 2005 digital-topo-maps.com

**CALIFÒRNIA:
Sector****Deficit Acumulat d'Infraestructures**

- El sistema P3 recentment adoptat per permetre el finançament de projectes.
- California inverteix entre el 1'5% i el 2'5% del PIB en reparar, ampliar i construir infraestructures de transport, energia, recursos hídrics i sistemes interns (jutjats, escoles, edificis oficials...).
- En els propers 10 anys s'invertiran entre \$424 i \$530 mil millions.
- Finançament per mitja de P3 (Public-Private Partnerships).
- La inversió pública necessària en els propers 10 anys de \$85 a \$159 mil milions es realitza per mitjà d'emissió de deute local i estatal, i programes del Govern Federal.

CALIFÒRNIA:
Sector

PROCÉS GENERAL

DESENVOLUPAMENT EN CONTEXT

- Detectar possibles projectes
- Desenvolupar i liderar interès
- Participar amb stakeholders

PROCÉS P3

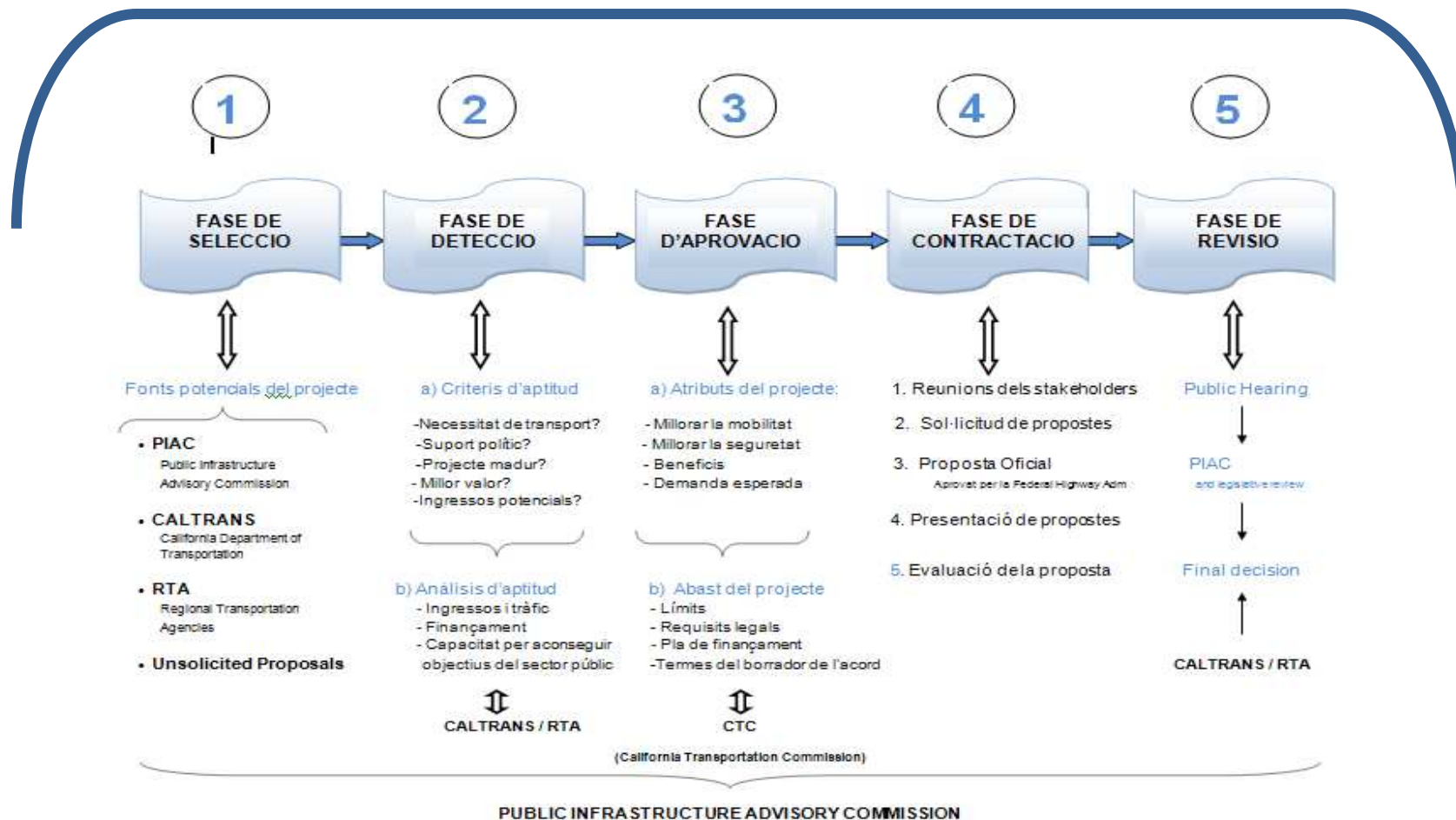
- Public Infrastructure Advisory Commission
- *Veure següent diapositiva*

EXECUCIÓ I, FINALITZACIÓ

- Mantenir interès
- Incloure stakeholders

CALIFÒRNIA: Sector (II)

PROCÉS P3

CALIFÒRNIA:
Oportunitats

Projectes P3 Models Actuals

- **LA Measure R:** Projecte de \$40.000 milions del Comtat de Los Angeles per a la reducció de trànsit en les carreteres i ampliació del transport públic. Serveix de model per a la resta d'àrees metropolitanes.
- **Long Beach Courthouse:** Projecte de \$400 milions construcció d'un nou jutjat per a la ciutat de Long Beach mitjançant el *lease-back*. Serveix de model per a un projecte de \$10 mil milions per el sistema judicial de Califòrnia.

CALIFÒRNIA: Oportunitats (II)

Projectes P3 Carreteres

- **I-710 Corridor:** Projecte de \$6.700 milions d'ampliació i millora de 27 Km d'autovia i inclou un corredor exclusiu per a camions entre Los Angeles i Long Beach.
- **SR-710 Gap Closure:** Projecte de \$7.000 milions de finalització i extensió del Long Beach Freeway per connectar amb la I-210, inclou un túnel (similar al de la M-40).
- **High Desert Corridor:** Projecte \$2.500 milions de nova autovia (autopista) que travessarà els comptats de Los Angeles i San Bernardino a l'est de la SR-14 i la I-15.
- **Gerald Desmond Bridge:** Projecte de \$1.100 milions per a substituir l'actual pont construït al 1968 amb un de nou amb sis carrils. El pont connecta Terminal Island i Long Beach.
- **Schuyler Heim Bridge / SR-46 Expressway:** Projecte de \$700 milions per a construir una via de trànsit preferent per a connectar el Port de Los Angeles i de Long Beach, inclou substituir l'actual pont per un de nou.
- **Presidio Parkway:** Projecte de \$954 milions per a substituir l'actual via construïda el 1937 amb una de sis carrils amb protecció sísmica. La via connecta el Golden Gate Bridge amb San Francisco per la zona sud.

CALIFÒRNIA: Oportunitats (III)

Projectes P3 Carreteres (II)

- **Presidio Parkway:** Projecte de \$954 milions per a substituir l'actual via construïda el 1937 amb una de sis carrils amb protecció sísmica. La via connecta el Golden Gate Bridge amb San Francisco per la zona sud.
- **Bay Area Express Lane Network:** Projecte amb una inversió de \$6.000 milions per a ampliar la xarxa de carrils d'alta ocupació (VAO) i de peatge de San Francisco-Bay Area. Es projecta una recaptació de peatges de \$13.700 bilions en 25 anys de concessió.
- **North Coast I-5 HOV/Managed Lanes:** Projecte de \$810 milions per construir carrils d'alta ocupació i de peatge al nord del comtat de San Diego.
- **Otay Mesa East Port of Entry / Attendant SR-11:** Projecte de \$700 milions per a construir un nou pas fronterer amb Mèxic, inclou les instal·lacions de control i duanes, i una autovia (autopista) per connectar-se amb el sud del comtat de San Diego.
- **Altres Projectes:** Projectes per l'ampliació de la I-5 entre Los Angeles i Stockton, projecte per l'extensió de la SR-118 entre Moorpark i Ventura, i projectes per l'ampliació de la I-15 entre la frontera amb Nevada i Barstow, tots actualment en debat.

CALIFÒRNIA:
Oportunitats (IV)**Projectes P3 Transport Públic**

- **Crenshaw/LAX Transit Corridor:** Projecte de \$546 millions per estendre el sistema de metro de Los Angeles per connectar amb l'aeroport LAX.
- **Westside Subway Extension:** Projecte en estudi per a 13 Km més de metro en la línia Purple, per connectar el Centre de Los Angeles i West Los Angeles.
- **Regional Connector Transit Corridor:** Projecte en estudi per a 3 Km d'interconnexió entre les línies Gold, Blue i Expo de metro.
- **Altres Projectes:** Ampliació del metro de San Francisco-Bay Area, actualment en debat.

CALIFÒRNIA: Oportunitats (V)

Altres Projectes (No encara en procés P3):

- **LAX Master Project:** Projecte de \$11.000 milions per reformar completament i ampliar l'Aeroport Internacional de Los Angeles (el més utilitzat dels 5 aeroports comercials de la zona). Actualment s'estan duent a terme les fases d'ampliació d'algunes terminals. El projecte inclou terminals, hangars, pistes, accessos, ferrocarrils, aparcaments i concessions.
- **California Aqueduct Project:** Projecte en debat per a ampliar i estendre en afluents els actuals 1.130 Km de canal d'aigua entre el Nord i el Sud de Califòrnia
- **Aigua:** Varis projectes en debat per la millora en l'eficiència en la distribució d'aigua, i 2 noves plantes desalinitzadores.
- **Aparcaments:** Varis municipis estant considerant donar concessions operatives per als aparcaments municipals.
- **Metrolink:** Projecte de concessió operativa per a la xarxa de ferrocarrils urbans de Los Angeles. Veolia va perdre la concessió per deficiències operatives.

CALIFÒRNIA: Oportunitats (VI)

California High Speed Rail

- ➔ Projecte aprovat per referendum popular
- ➔ 1.200 Km
- ➔ 5 Corredors Connectats: 1 central, 2 al nord i 2 al sud
- ➔ Pressupost aprovat: \$45.000 milions
- ➔ Finançament actual: \$10-\$15 mil milions
- ➔ Primera licitació: tram Fresno-Bakersfield prevista per al 2011-2012
- ➔ En debat: Possible 6è corredor de 400 Km entre Los Angeles i Las Vegas (co-finançat per NV)

PROYECTO ESPECIAL

CALIFÒRNIA: Obstacles – Com entrar al mercat

Projectes P3 o no P3:

- **Obstacles:** Sistema amb molts *stakeholders (players)* on els sindicats, interessos diversos de la població, les empreses i diferents nivells de govern, influeixen en el desenvolupament d'un projecte, molt abans que entri en procés P3 on la Public Infrastructure Advisory Commission té autoritat.
- **Presència pràctica:** Cal ser-hi abans que els projectes arribin a ser projectes a la Public Infrastructure Advisory Commission, no es pot esperar presentar-se a un concurs després i tenir moltes possibilitats de guanyar. Calen partners, i disposar de representants que participin en tots els aspectes de desenvolupament dels projectes abans del PROCÉS P3.
- **Presència legal:** Cal una entitat/empresa present als EUA per poder participar en qualsevol concurs públic. (No cal que sigui una entitat de Califòrnia).

ESTATS UNITS : FLORIDA

Conchita Muñoz
Directora del CPN d'ACC10 a Miami

FLORIDA: El mercat

18.5 million population

3rd largest US state

80 million visitors/year

19th largest economy in world

Trade, aviation, defense, life sciences, IT, financial services

FLORIDA: Non-US Firms are Welcomed and Successful in Florida

Over 2500 non-US firms

350 Spanish companies in Florida = more than anywhere in US

Do business across US and Latin America from Florida

AREAS (Florida Turnpike)
ACS Dragados (I-595)
OHL and Caja Madrid (US 1 widening)
Global Via
Iberdrola
Sistemas Indra
Grupo Abengoa
Telefónica

Bancaja
Bellota Herramientas
FCC
Dragados
Eptisa
Grupo Guascor
Unión Fenosa
Terra Networks

FLORIDA: Infrastructure: Examples of Successful Non- US Firms

ACS Dragados:

Miami - Highway I-95 managed lanes

Odebrecht (Brasil)

Miami - airport terminal

Miami - Metro Mover

Miami - Performing Arts

Miami - Florida International University

Veolia

Ft. Lauderdale – TriRail operations

Tampa – Water sanitation

Vinci

Tampa – airport terminal

FLORIDA: Infrastructures Market and Upgrade Needs in Florida

150,000 miles of highways and roads; 5700 bridges

Need new highways, widening, tolling; repair, replace

20 commercial airports

Need expansions

14 deepwater ports

Need to deepen and expand (Panama Canal, super cargo ships)

2800 miles rail, 25 major rail terminals

High-speed rail, new commuter rail, other rail upgrades

Kennedy Space Center

Need new space launch control complex

21 electric utility companies

Electrical upgrades, new nuclear facility, 'going green'

FLORIDA: Opportunity for Spanish companies - PPPs

Successful PPP examples and IN TIME OF ECONOMIC CRISIS:

Construction of Tunnel to Port – Miami (www.portofmiamitunnel.com)

\$1.5 billion project

With Bouygues Travaux Publics

Asesores de Infraestructuras – Financial advisors

Federal, State, Local, Private Sector (12-15 banks involved)

595 Express Corridor Improvement Project – Fort Lauderdale (www.i-595.com)

Reconstruct, widen and resurface

10.5 miles, plus and all associated improvements to adjacent cross-roads, frontage roads and ramps

With ACS Infrastructure Development and Banco Santander financing part

\$1.8 billion project and a 35-year concession

the largest infrastructure project ever undertaken by the FDOT

FLORIDA: Model 1- PORT OF MIAMI TUNNEL (BOUYGUES)

SOLICITED BID – CONCESSION

Feb. 17, 2006: FDOT publishes a **Request for Qualifications (RFQ)** from proposers seeking to develop, design, construct, finance, operate and maintain the Port of Miami Tunnel Project through a Concession Agreement as a public/private partnership (PPP)

April 12, 2006: FDOT receives **Statement of Qualifications (SOQ)** from potential proposers

April 28, 2006: FDOT announces short-list of qualified proposers.

Nov. 1, 2006: FDOT publishes a **Request for Proposals (RFP)** for short-listed proposers

March 5, 2007: FDOT receives proposals from short-listed proposers

May 2, 2007: FDOT **announces intent to select “Best Value Proposer”** Miami Tunnel team

June 2, 2009: FDOT reaches **Commercial Close**

Oct. 15, 2009: FDOT reaches **Financial Close/ Notice to Proceed**

Spring, 2010: Construction begins

Spring, 2014: Port of Miami Tunnel is completed

www.portofmiamitunnel.com

FLORIDA: Model 2 - US 1 (OHL/CAJA MADRID)

UNSOLICITED BID – ESCROW MODEL

OHL's US subsidiary approaches Miami-Dade County with idea.

Company already doing some work, suggest rest

Miami-Dade County had NO PLANS to do this work.

Same normal RFQ, RFP process. 120 days to respond.

Unique: First non-solicited bid to be approved in Florida

More unique: Creative financing - escrow model – 4 parties

State came up with model:

1. State pays at project completion,
2. Contractor requires payment per stage completed
3. Bank finances contractor
4. Surety bonds protect against non-payment

Took 1 ½ years to work out

Florida Department of Transportation agreed to escrow. New model.

More projects expected to follow this model

FLORIDA: How to Learn about Projects

1. Online services

Onvia - Government bids & RFPs for federal, local & state government agencies,
www.onvia.com

Dodge Reports - polls all municipalities each week, www.dodge.construction.com

2. State agency websites (Transportation, Energy, Water, Environment)

List of projects

Can sign up for updates

[State of Florida: www.myflorida.com](http://www.myflorida.com)

www.MyFloridaMarketPlace.com Florida procurement and vendor bid system

3. County and Municipal websites

Miami-Dade County Government = www.miamidade.gov/oci

Miami-Dade Expressway Authority = www.mdx-way.com

List of future projects and 25-year plan, http://www.mdx-way.com/improvements/future_projects)

FLORIDA: How to Learn about Other Projects (II)

4. Individual county and city websites

Purchasing link

5. Industry journals and reports

Engineering News Record (weekly) (www.enr.com) - bible of the construction industry, providing news and features about projects

Dodge Reports – polls all municipalities each week (online)
(www.dodge.construction.com)

Water World / American Waterworks Association (www.awwa.org)

Water Environment Foundation (www.wef.org)

6. Association trade shows:

Drinking Water: American Section of American Waterworks Association (Orlando)

Waste Water: Florida Water Environment Association (Orlando), www.fwea.org

7. Sales reps

Manufacturers sell via sales reps, not directly. Unique to Florida

FLORIDA: HOW TO SUCCEED IN THE US MARKET

- ✓ Decide best format to use: *Buy an existing company* or *Establish an international branch of foreign company*
- ✓ Need of strong local presence to enter a fragmented market
- ✓ DOT works with known companies with good track record
- ✓ Create relationship with good and trusted sub-contractors
- ✓ Comprehensive knowledge of local issues
- ✓ Experience in complex projects = key is being flexible
- ✓ Risk allocation = capability of financing or bonding
- ✓ Need to finance large projects and assume considerable risk
- ✓ Selection of appropriate technology (buy American clause)

FLORIDA: HOW TO SUCCEED IN THE US MARKET (II)

- ✓ In Florida Infrastructure projects: *Big investment for small first project (T) or Invest in the future* – Priority offer
- ✓ Balance between **international experience** and **local presence**
- ✓ Understand needs of client:
  - ✓ FRA (Federal Railroad Administration)
  - ✓ DOT and FDOT (Department of Transportation)
  - ✓ Local Governments have specific standards and needs
- ✓ Global Experience driven by local issues
- ✓ Remember US Stimulus money = create US jobs
- ✓ Decide better way to suit needs: **join an existing consortium** or **jump in right group to enter projects**

NEVER GIVE UP = IT PAYS IN THE LONG RUN

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

AMÈRICA CENTRAL: PANAMÀ

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat

PANAMA: El mercat

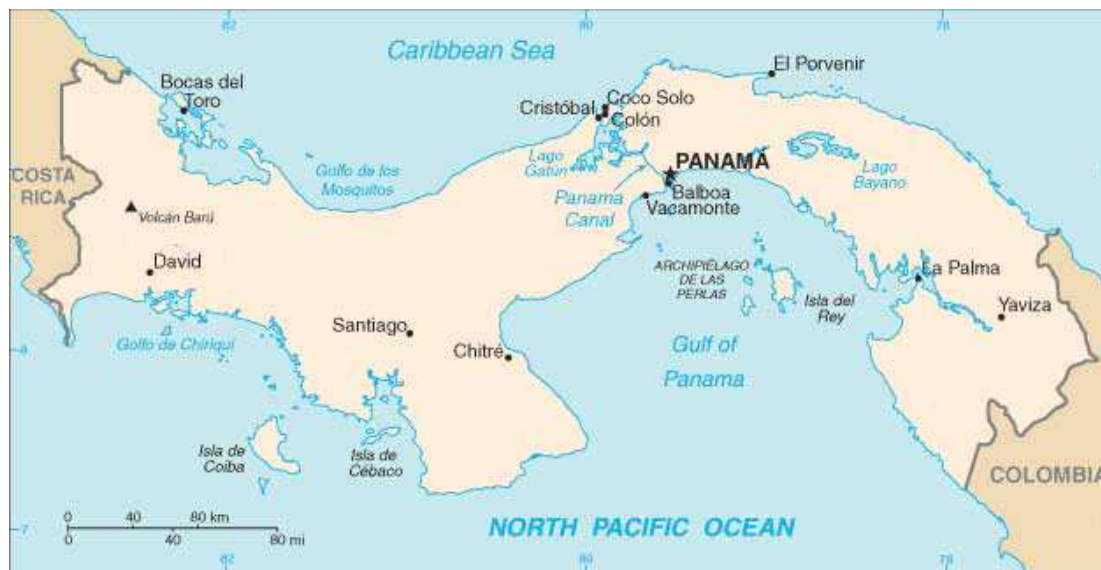
Població: 3.460.462 habitants (Juliol 2011 est.)

Capital: Ciutat de Panamá

PIB: 44.82 bilions US\$ / **PIB per capita:** 12.700 US\$

Principals sectors econòmics: Indústria i Serveis

Principals ports: Balboa, Colon i Cristobal. Essent el 1r Canal Marítim a nivell mundial.

PANAMA: Infrastructures

Aeroports: 118 aeroports, dels quals 54 són pavimentats.

Vies de tren: 76 km

Carreteres: 11.978 km, dels quals només 4.300 estan pavimentats.

Canals / Vies fluvials: 800 km, dels quals 82 són del Canal de Panama.

Marina mercant: 6.379. Nombre 1 mundial. Dels quals 5.244 són d'inversió estrangera.

Espanya en posseeix 40 d'aquests.

Oleoductes: 128 km

Àrea total del país: 75,420 km²

PANAMA: Projecte d'ampliació del Canal de Panama.

Projecte valorat en **5.25 mil millions de US\$**

Actualment, un 12% del tonelatge marítim internacional dels EEUU passa pel Canal de Panama.

L'ampliació del canal està prevista pel 2014, i **duplicarà** la seva capacitat.

El programa d'ampliació consisteix en:

La construcció de dos complexos amb encluses de tres nivells cadascuna amb tres tines de reutilització de l'aigua per nivell, una es trobarà al costat del l'oceà Pacífic i un altre a l'Atlàntic.

Programa d'engrandiment d'amplada i profunditat dels canals de navegació existents:

Lago Gatún, Corte Culebra...

Excavació d'un nou canal de 6,1km de llargada per connectar l'entrada de l'oceà Pacífic amb el canal Corte Culebra.

PANAMA: Altres projectes d'infraestructures (I)

Projecte de la Cinta Costera

Renovació i embelliment de 25 hectàrees de la badia de Panama.

Projecte valorat en **189 milions US\$**

El programa consisteix en:

Creació de 2.5 km de passos de peatons i bicicletes.

Ampliació de l'Avinguda Balboa amb 4 nous carrils

3 nous ponts i 2 viaductes elevats.

Pretenen potenciar-ho com a destí turístic i d'oci nocturn.

PANAMA: Altres projectes d'infraestructures (II)

Ampliació de l'Aeroport Internacional de Tocumen

Principal aeroport de Panama – localitzat a la capital.

Projecte d'ampliació de la capacitat de l'aeroport en un 40%

Creació d'una nova terminal de dos nivells, de 21.000 m2.

Projecte valorat **superior a 100 milions US\$**

Nova refineria de petroli

Creació d'una nova refineria de petroli.

Projecte valorat en **8 milions US\$**

Projecte encara en etapa de planificació.

Destinat a l'àrea de Puerto Armuelles en la frontera Nord de Panama (amb Costa Rica)

L'objectiu és que la refineria processi diàriament 350.000 barrils de cru.

PANAMA: Procés de les licitacions

Comprobar pàgines web on es publiquen les licitacions

Web del Govern: <http://panamacompra.gob.pa/portal/PortalPanama.aspx>

Canal de Panama: <http://www.pancanal.com/esp/ampliacion/licitaciones/index.html>

Determinar quins projectes encaixen amb l'empresa.

Presentar una “Expressió d’interès” o un primer document, complint els requisits de la licitació.

Comprobar la publicació de la llista curta.

Presentar un Document Extens exposant el business plan i pressupostos de l'empresa.

Ressolució final.

PANAMA: Empreses espanyoles a Panama I

Algunes empreses de logística i infraestructures espanyoles que estan implantades a Panama amb èxit.

Applus Norcontrol - Infraestructures

Grupo Boluda – Transport Marítim

Constructora Hispanica – Construcció i gestió d'obres civils

Fomento de Construcciones y Contratas – Construcció

Eulen, SA – Outsourcing global, especialització en seguretat

Geserv, SL – Elèctric, Construcció i telecomunicacions

Grupo Mall empresarial – Construcció e immobiliària

Inclam SA – Enginyeria

Indra Sistema sa – Consultoria tecnològica

Ceramica Pamisa – Paviments i recubriments ceràmics

Sacyr Vallehermoso – Ha guanyat el projecte d'ampliació del Canal de Panama.

Grupo Quat – Sector Immobiliari i Industrial

Acciona – Enginyeria energia sostenible

SERVEIS DELS CENTRES DE PROMOCIÓ DE NEGOCIS D'ACC10

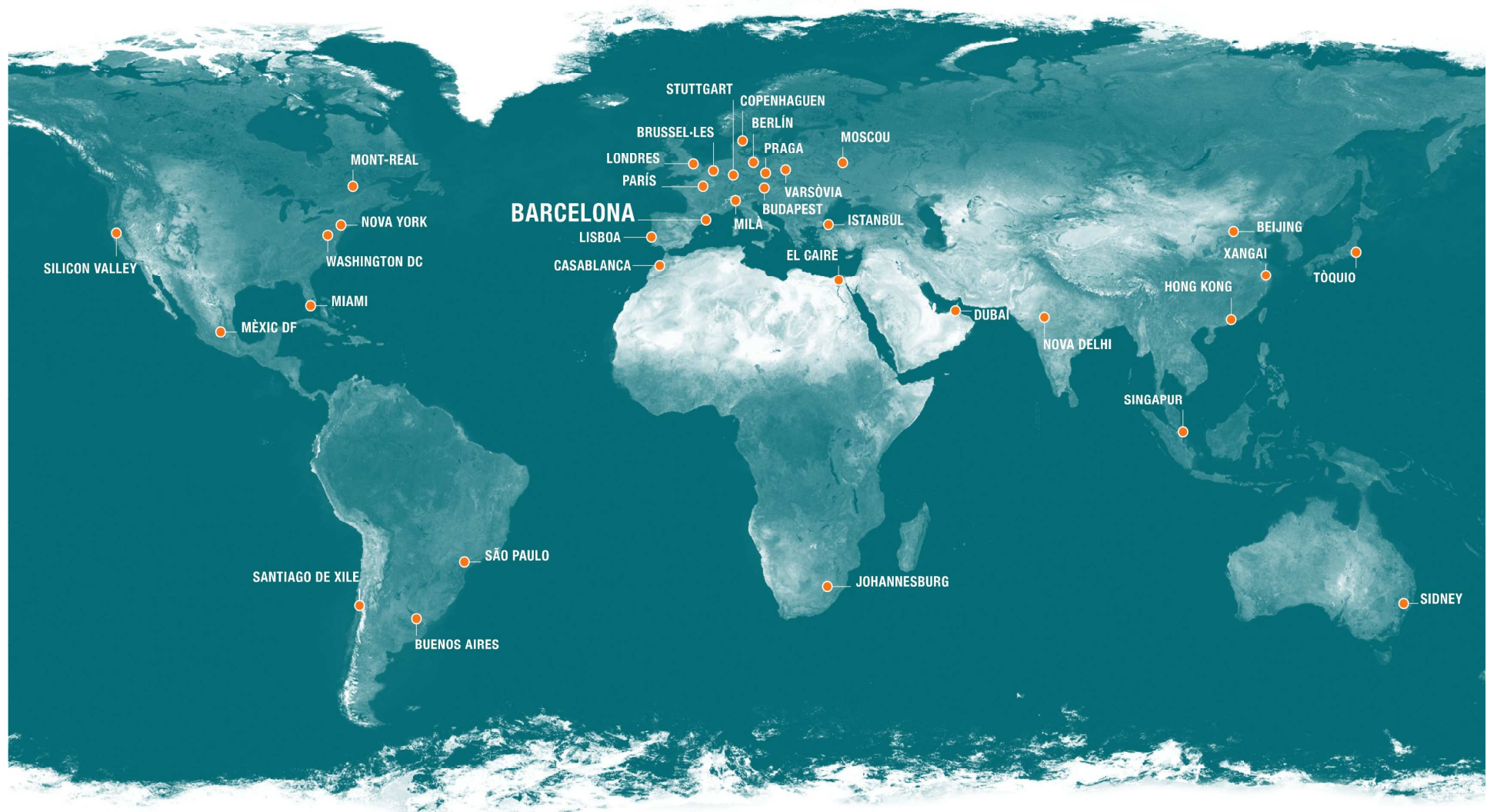
Trini Bofarull Masip
Cap per als Mercats d'Amèrica

Recomanacions grals per internacionalitzar-se

- ✓ Cal tenir elements diferencials, especialitat:
PERFIL
- ✓ Cal preparar-se per la internacionalització, i per cada mercat objectiu:
INFORMACIÓ + FORMACIÓ + ADAPTACIÓ DE L'ESTRATÈGIA
- ✓ Cal implantació directa al país o partner local (Amèrica).
XARXA DE CONTACTES + PARTNER LOCALS
- ✓ En licitacions finançades per organismes multilaterals:
CONÈIXER EL FINANÇADOR I ELS PROCEDIMENTS

ACC10 *Oficines al món*

CPNs ACC10: Serveis a mida

- ✓ Assessorament personalitzat.
- ✓ Implicació al projecte: comunicació permanent entre empresa i CPN. Seguiment des de Barcelona.
- ✓ Cost subvencionat (preu públic).
- ✓ Tractament confidencial.
- ✓ Garantia de qualitat:
  - Avaluació interna i externa
  - Qüestionari satisfacció client.

**APROXIMACIÓ / ESTUDI DE
MERCAT**

**RECERCA CANALS
COMERCIALS**

**CERCA I SELECCIÓ
PARTNER LOCAL**

**VIATGE PROSPECCIÓ
INDIVIDUAL**

**IMPLANTACIÓ EMPRESA:
Cerca partner local,
Constitució, Ubicació,
Aterratge...**

SELECCIÓ DE PERSONAL

SEGUIMENT CONTACTES

**CONTRACTACIÓ PÚBLICA
INTL. (CPI)**

PLATAFORM EMPRESARIAL

ALTRES A MIDA ...

Experiència en el sector

- El CPNs d'ACC10 han treballat en més de **12.000 projectes** d'empreses catalanes de **diversos sectors** (800 projectes individualitzats a l'any)
- A Amèrica hem treballat amb prop de 100 empreses relacionades amb infraestructures, i construcció.
- ... a més, hem **organitzat accions institucionals** i empresarials de Catalunya a Amèrica

2009:

*Pont Mediambiental a **Xile***

*Missió City Management al **Brasil i Xile**: Conseller IUE. Brasília i SP. Juliol 2009.*

2010:

*Missió 4 Motors Europa al **Brasil: Infraestructures**. VP. Belo Horizonte, Curitiba. Febrer 2010.*

Seminari "As Olimpíadas e a Cidade: Conexão Rio-Barcelona", CBCN. Rio de Janeiro. Abril 2010.

*Business Bridge Ajuntament i Cambra de Barcelona al **Brasil**: SP, Rio. Juny 2010.*

- ... i hem **participat** en d'altres:

*Jornades Medi Ambient **USA***

Colòmbia i Perú

...

Servei específic pel empreses del sector

(*) Fases opcionals, es determinarà la necessitat cas per cas. Fases que duren a terme altres dptms d'ACC10.

Altres serveis i accions pel sector (I)

Altres serveis:

- Club dels **Materials de la Construcció al Canadà**. mlopezleonar@acc10.cat
- Programa **Contract Mèxic**. eantoijuan@acc10.cat

(* *Contract*: materials, equips, il·luminació, mobles i altres productes i serveis destinats a hotels i altres equipaments.

Accions agrupades:

- Pont mediambiental a **Xile** (Octubre 2011). mlopezleonar@acc10.cat
- Missió **Colòmbia i Perú** – Contractació Pública Org.multilaterals
mlopezleonar@acc10.cat

- Cal tenir en compte les accions que organitzen altres agents del sector amb la col·laboració d'ACC10:
  - **Programa Brasil** del **CAATEEB**.

Altres serveis i accions pel sector (II): Cafè Networking

Et convidem, el proper 28 de juny, de 08:30 a 10:30 al:

Cafè *networking*: projectes i licitacions d'infraestructures i construcció a l'Amèrica Llatina

Teniu una **xarxa de relacions professionals** per abordar els vostres projectes?
Les comunitats de l'Anella d'ACC10 us convoquen a una sessió d'***speed meeting***, que us permetrà establir vincles professionals per aprofitar les **oportunitats de negoci del sector infraestructures i construcció en Contractació Pública Internacional a l'Amèrica Llatina**

Feu-vos-en membres a:
www.anella.cat/americallatina

Com contactar-nos

Trini Bofarull, cap per als Mercats d'**AMÈRICA**
tbofarull@acc10.cat

NAFTA: 93 484 96 41

Cristina Madrid, consultora cmadrid@acc10.cat
Elena Antonijuan, tècnica eantonijuan@acc10.cat

AMÈRICA DEL SUD: 93 484 96 10

Mireia López, consultora mlopezleonar@acc10.cat

ACC10

Competitivitat per l'empresa

Generalitat
de Catalunya

[Moltes gràcies]

ACC10 A BARCELONA

Passeig de Gràcia, 129
08008 Barcelona

Servei d'orientació a l'empresa

902 62 77 88
info@acc10.cat

ACC10 A CATALUNYA

Comarques Centrals

Tel. 938 777 379
bages@acc10.cat

Girona

Tel. 972 940 120
girona@acc10.cat

Lleida

Tel. 973 728 000
lleida@acc10.cat

Tarragona

Tel. 977 251 717
tarragona@acc10.cat

Terres de l'Ebre

Tel. 977 449 333
terresebre@acc10.cat

Catalunya
European Entrepreneurial Region 2012

www.acc10.cat